

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ժր.

Հեղանակայ 6 Ժր.

ԱՐՏԱՍՈՇՄԱՆ

Երկու քիւր մէկ ծրարով

Տարեկան 14 Ժր.

Հեղանակայ 7 Ժր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօրար

Հեղանակայ 1 50 "

ԿԱՆ ԽԻԿ

ՀԱՍՏԻ

Rédaction du journal

«Ira vounk»

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Иравунк»

ВАРНА

Գրութիւնք եւ չեն
սրտիր

Ծախցման տողը
20 սանթիմ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇՈՒՐԱԹ

Ա. Զ. Դ.

Պուլկարաց Ս. Ծննդեան, տօներուն պատճառաւ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր «ԻՐԱՆԻՆԻՔ» չը պիտի հրատարակուի, եւ այդ օրերու մէջ մենք պիտի զբաղինք 1907 տարւոյ Օրացոյցը պատրաստելու մեր յարգոյ բաժանորդներուն նուիրելու համար:

Զ. Ե. Կ. Ո. Յ. Յ.

Ներկայ տարեշրջանը յաւանքով միայն մէկ շաբաթ մնացած ըլլալով, ցարդ չը վճարող բաժանորդներէ կը խնդրուի որ փութեան իրենց բաժնեգինը զրկել մեզ:

ՏՕՔԹ. Ն. ՍՕԹԻՐՕՅ

Վիրաքոյժ-Մանկաքանդ

Վառա Մ. Լուրդա փողոց թիւ 8

(Զինուորական Գլխի պի մօտ)

Հիւանդ կընդունի ժամը 2—4

ՍՐԱՀ ԲՐՕՇԷՔ

ՇԻՔԶ ՆՈՒՄԵՐԱԶԱՆԴԻՍ

Ռուսոնքի ՌՐԱԿՍ Հայկական Նուա-

գախու մեր կողմանէ

Մանակցութեամբ

Դանուբեան Ծրդ զօրաբանակի

Քարէլէմայի թօր

Պ. ՖՐԱՆՑ ՇԻՐՐՈՍԻ

1906 Դեկտ. 25 երկուշաբթի գիշեր

ժամը 9-ին

ՌՈՒՍԱՀԱՅ

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

Կովկասի մէջ «Հայկական Դեմոկրատական կուսակցութիւն» անունով նոր քաղաքական առակաւարական կուսակցութիւն մը կազմուած է: Այս կազմակերպութեան գործունէութիւնը ըստ երեւոյթին Ռուսիոյ սահմաններէն անդին չը պիտի անցնի եւ պիտի մասնակցի Ռուսիոյ ազատական ընդհանուր շարժումին: Կազմուած առժամայ գիւնին մէջ կը գտնուին Մշակի երկու գլխաւոր խմբագիրները Տ. Ա. Քալանդար եւ Տ. Հ. Առաքելեան:

Մշակ թերթը պահելով իր քննադատողի անկախութիւնը, ինքզինք համակիր կը յայտնէ այս հայ առակաւարական կուսակցութեան:

Նոր կուսակցութիւնը անմիջապէս հետեւեալ խնդիրներով պիտի զբաղի՝

Ինքնապաշտպանութեան խնդիր Տեղական ինքնավարութեան »

Թիւրքահայ (կովկասի) »

Հոլային »

Դատավարական »

Դպրոցական »

Համակրելի տարրերէ ձեւացած այս կովկասահայ կուսակցութիւնը որչափ որ ալ թուրքիոյ Հայոց դատով ալ զբաղելու նպատակաւ չէ կազմուած, դարձեալ մեզ մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ, ներկայումս թէ ռուսահայ հատուածին զարգացումը եւ ուժեղացումը ճանկահայ հատուածին ալ մէկէ աւելի տեսակէտներով իր մեծ օգուտները կունենայ: Միայն թէ կը մաղթենք որ ցեղակցական ու ազգայնական նուիրական զգացումները չը սկսին մարիլ ընկերակցական կամ աշխարհաքաղաքացիական նորանոր հովերով, որոնք օրէ օր աւելի բուռն կը փչեն կովկասի երկիրներն տակ եւ երէկի ազգայնականները այսօրուան ազգութեանցները կը դարձնեն:

Ք. Ա. Ղ. Ա. Ք. Ա. Կ. Ա. Ն.

ՍՕՖԻՍ 15 դեկտ.

Ն. Ա. Բ. Իշխան Ֆէրտինանտին Ռուսիոյ արքունիքին այցելութիւն տալը Սօֆիայի դիւանագիտական շրջանակներուն ու շարժումներուն առարկայ եղաւ: Իշխանը շատոնց որոշած էր այցելութիւն մը տալ Կարլոս Թագաւորին եւ իր գահաժառանգին: Բայց նորին Վեհափառութեան անհանգստութեան պատճառաւ յետաձգուած էր:

Կարգ մը ռուսական թերթեր այս այցելութիւնը թուրքիոյ գէթ պուլկար ռուսէն համայնութեան մը նպատակին

վերնագրեցին, ոմանք ալ հակալուսական համաձայնութիւն մը նախատեսեցին, բայց հոս այդ այցը միայն երկու վեհապետներու եւ երկու դրացի երկիրներու միջև յորդանքի ու համակրանքի պարզ արտայայտում մը նկատուեցաւ:

Սօֆիայի մէջ պիւտճէի վիճաբանութեանց ատեն, արտաքին գործոց նախարարը սերպական հրոսախմբելու շարժմանց մասին հարցումի մը պատասխանեց, ըսելով թէ՝ Հին-Սերպիոյ պուլկար տարրին դէմ սերպ հերոսախմբելու սախափարկու շարժումներուն առթիւ Սերպիոյ Սօֆիայի հիւպատոս — գործակալը իր կառավարութեանէն ստացած հրամանին վրայ, ցաւ յայտնեց սերպ հրոսախմբելու Մակէթոնիա անցնելուն պատճառաւ, միեւնոյն ատեն յայտարարեց թէ Սերպիոյ կառավարութիւնը կը խոստանայ ամեն կարելի եղանակները ընել արգելելու համար հրոսախմբելու Մակէթոնիա անցնելը: Նոյնիմաստ հաղորդագրութիւն մը տեսնուեցաւ սերպ կառավարութեան «Սամուրաւա» պաշտօնաթերթին մէջ ալ:

Բայց այդ պաշտօնական արտայայտութիւնները պուլկար ժողովուրդին մէջ բաղձածուած տպաւորութիւնը չեն ընել: Եւ նոնք զայնս պարապ խօսքեր կը նկատեն եւ համարուած են թէ սերպերը Հին-Սերպիոյ պուլկարները ահաբեկելու ծրագրի գործադրութեանէն վազ չպիտի անցնին: Եւ այդպէս որ քիչ ատենէն անկարելի պիտի ըլլայ Սերպիոյ հետ խաղաղ յարաբերութիւնը պահպանել նոյն իսկ ձեւական կերպով:

տական գործակալ երկուրդի մէջ գտած ընդունելութեան առթիւ թիւրք քաղաքականութիւնը ցարդ Պուլկարաց մասին անվստահ եւ հակառակ ըլլալով հանդերձ, այսօր յանկարծ նոր բարեկամական հոսանք մը ստացած է: Նոյն թերթը ոգեւորութեամբ մը կը յայտարարէ թէ Սուլթանէն պուլկար նոր գործակալին արտայայտուած մտերմութիւնը նորագոյն թուական մը կը բանայ բարեկամութեան եւ մտերմութեան թուրքիոյ եւ Պուլկարի միջև ի մեծ օգուտ երկու ազգերու:

Թէեւ թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ անկողմ համաձայնութիւնը եւ բարեկամութիւնը կրնա մասամբ ապահովել Պալքանի մէջ խաղաղութիւնը, բայց անկարելի կը նկատուի, քանի որ մակեդոնական հարցը իր վերջնական լուծումը չէ գտած եւ թիւրքիոյ Պուլկարաց գոհացում տուած աւան Յունաց եւ մասամբ Սերպերուն դժգոհութեան տեղի տուած պիտի ըլլայ:

Արեւելեան երկաթուղիին գնման մասին տարաձայնութիւնը շատ է թէեւ, բայց այդ միտքն կառավարական բաղձանք մըն է առայժմ, իրականացումը դեռ մօտ չերեւար: Հիմակ աւելի նոր փոխառութեան մը վրայ կը մտածուի, այդ ալ օտար երկիրներու գրամատուներու հետ կատարուելիք բանակցութեանց արդիւնքէն կախում պիտի ունենայ:

Ա. Բ. Ա. Բ. Ո. Յ.

Ա. Պ. Ա. Տ. Ա. Մ. Բ. Ո. Ի. Ի. Ն. Ը.

Սիրաբական ապստամբութիւնը ուրիշ ցեղերու ըմբոստութեան նման պաշտօնականներու բռնութեանէն, կաշառակերութեանէն եւ արդար օրէնքներու չդրուածներէն կամ անգործադրութեանէն առաջ եկած է անշուշտ: Դիտել արաբականը սա առաւելութիւնը ու-

նի որ 5—6 տարուան մէջ գործ-
նականապէս մեծ ուժ կրցաւ գո-
յացնել, և յարդ. քանի մը թըր-
քական զորաբանակներ ջախջա-
խած, փշրած ըլլալէ զատ, այսօր
ալ խիստ մեծ վտանգ կրսպառ-
նայ թուրք կայսրութեան եւ
մանաւանդ Արաբիոյ թերակղզ-
ւոյն մէջ ասոր ունեցած սա եր-
կիրներուն հալէպ, Պէրութ, Շամ,
Երուսաղէմ, Մուսուր, Պաղտատ եւ
Սանաա որ այսօր պաշարուած է:

Արաբական շարժումին վիճակը
ըստ վերջին տեղեկութեանց, շատ
յուսահատեցուցիչ է թուրք բա-
նակին համար. Մարաշիստ մէյ-
զի փաշան որուն յանձնուած է
արաբական ապստամբութիւնը
զսպելու ծանր գործը եւ որուն
հրամանատարութեան տակ դըր-
ուած է թրքական եօթներորդ
բանակը, այժմ Սանաաի մէջ
խիստ անել վիճակի մը մատնը-
ուած է, թուրք զինուորներուն
ստէպ գասալիք ըլլալուն պատ-
ճառաւ, Արաբ ապստամբապետ
Մահմուտ Եահանայի գլխաւոր-
թութեանց հետեւանօք աւելի
զօրանալով ու քաջալերուելով,
որոշած է թէ՛ Սանաան գրաւել
և թէ՛ Մէքքէի վրայ արշաւել:

Անդին ուրիշ արաբ ապստամ-
բապետ մըն ալ, Իպն-Էս-Սէուտ
թուրք կառավարութեան հովա-
նաւորութիւնը վայելող Իպն-Էլ-
Բաշիտի վրայ տարած յաղթա-
նակներով ոգեւորուած, պատ-
րաստուելու վրայ է դէպի Մէ-
տինէ արշաւելու համար, ուր
Սամի փաշան բանակ դրած է և
պաշտօն ունի արաբական ամբողջ
թերակղզին գրաւելու, բայց ի-
րեն միջոցներ կը պոկսին այժմ
Մէտինէէն քայլ մը անդին անց-
նելու համար:

Նորագոյն լուրեր եւեմէնի մէջ
խիստ ծանր դէպքեր պատահած
լինելը իմացուցին. Պոսէն եւ-
րոպական թերթերու հաղորդո-

ւած հեռագրաւորներուն համա-
ձայն, մէյզի փաշայի զօրաբանա-
կը մէկ մասը չըջապատուելով
Մահմուտ Եահայի զօրքերէն,
մեծամեծ կորուստներ կրած և
վերջապէս անձնատուր եղած է
արաբներուն իսկ փաշան ինք իր
բանակով միատեղ Սանաայի մէջ
պաշարուած է ապստամբներէն:
որոնք յաղթած են բանակին ա-
մեն յարաբերութիւնները կըտ-
րել հօտէյտայի թուրք կառա-
վարութեան հետ: Վախ կայ թէ
մէյզի փաշան սպառնացող սովէն
ստիպելով յանձնուի Մահմուտ
Եահային:

Պոստի մէջ Սպարապետական
գուռը կը ջանայ կարելին ընել
չուտով քսան վաշտ զօրք հաս-
ցնելու համար Արաբիա, որով-
հետեւ մէյզի փաշան 20000 հո-
գինոց նոր բանակի անմիջապէս
ղրկուելը պահանջած էր: Բայց
երեք օր առաջ ստացուած հե-
ռագիր մը կիմացնէ թէ Եըլ-
տըզի մէկ քանի աղբեցիկ անձ-
նաւորութեանց և Սպարապետին
միջև ծագում առած վէճ մը ար-
գելք կըլլայ նոր բանակի մը Ա-
րաբիա շրկուելուն:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայ-թրքական ընդհարումնե-
րու հետեւանօք առանց ցորենի
և ցանքի մնացած քանի մը գա-
ւառներու աղգալից նպաստ հաս-
ցնելու անհրաժեշտութեան առ-
ջեւ, Տիփլիսի նպաստամատոյց
Յանձնաժողովը վեհ. Կաթողիկո-
սին գիմած և խնդրած էր հան-
գանակիչ մասնախումբ մը կաղ-
մելու համար իր կողմէ եկեղե-
ցական անդամ մը նշանակել և
կոնդակով մը ընդ փոյթ շրկել
Տիփլիս, որպէս զի նպաստամա-
տոյց Յանձնախումբէն ալ երկու
անձեր ընկեր տալով, եռանդամ
մասնախումբ մը կաղմուի: Վեհ.

Կաթողիկոսը Տիփլիսի վրդ. Զոհ-
րապետը չկարգած և կոնդակով
մը բոլոր Ռուսահայոց աշակցու-
թիւնը և օգնութիւնը յանձնա-
րարած է:

— Կովկասի թուրքերը ևս հայ
թրքական ընդհարումներէն բա-
ւական վնասուած ըլլալով, շատ
կողմեր ծայր աստիճան խեղճու-
թեան մատնուել են: Այդ աղէ-
տաբեր ընդհարումները գրգռող-
ներէ մին Աղայէվը իր կրօնա-
կիցներու թշուառութիւնը պատ-
մելով, կոչ կընէ արտասահմանի
նաե Պուլկարիոյ մահմետական-
ներուն, որ փութան օգնութիւն
հասցնել հայերու զոհն եղող ի-
րենց կրօնակիցներու: Յայտնի է
թէ Աղայէվի այս կոչին նպատակը
նպաստ հայթայթելէ աւելի իս-
լամ աշխարհին թշնամութիւնը
դէպի հայերը գրգռել է:

— Կէօքչայի գաւառին մէջ ըս-
պանուած է յայտնի աւազակ
Մէճիտը, որ իր աւազակախում-
բով կը գործէր Գանձակի Արէշ
գաւառին մէջ:

— Վեհ. Կաթողիկոսը նոր հո-
կասութեամբ մը կուգայ պանծա-
ցնել իր վերջին օրերը: Բայտ-
նի է թէ Կեդր. ժողովի լուծուե-
լէն յետոյ, Հայրապետը կոնդա-
կով մը էլ միածնայ Միաբանու-
թիւնը արտօնած էր ժողովներ
գումարել ու պաշտօնեաներ ընտ-
րել: և այդ կոնդակին հիման
վրայ ալ Միաբանական ժողովէն
պաշտօնեաներ ընտրուած ու Կա-
թողիկոսէն վաւերացուած էին:
Բայց վերջին 1—2 շաբաթուան
մէջ ստացուած լուրերը կը հաս-
տատեն թէ Հայրապետը նոր
կոնդակով մը ջնջած է իր նա-
խորդ կոնդակը և վաւերացուցած
պաշտօնեաները արձակած է, ու
րանց տեղ ինք պիտի կարգէ ու-
րիշ պաշտօնեաներ:

ՀՐԷԱԿԱՆ ՁԱՐԴԵՐ ՌՈՒՍՈՑ ՄԷՉ

Հոկտեմբերի 17ի տարեդարձի առի-
թով «Հրէական Ձայն» նոր լրագիրը
առաջ է բերում «Հոկտեմբերեան օրե-
րի մօայլ եւ տխուր ստատիստիքական
փաստագրերը: — 1905 թուի հոկտեմ-
բերի 17ին հրատարակվից մի մանիֆեստ
— առում է լրագիրը, — որի մէջ ազ-
գարարված էր թագաւոր Կայսրի կամ-
քը — չնորհել ազգաբնակչութեան քա-
ղաքացիական ազատութեան անխախ-
տ եւ կայուն հիմունքներ — անձի իսկա-
կան անձնականութեան, խղճի խօս-
քի, ժողովների եւ դաշնակցութիւն-
ների ու միութիւնների ազատութեան
սկզբունքներով»: Իսկ միեւնոյն օրն եւ
կից եւ յետագայ տմբողջ շաբաթվայ
ընթացքում բազմամարդ քաղաքներում
գրեղաքաղ լքնորում եւ գրեղբորում
հրէական ջարդեր տեղի ունեցան: Ահա
ամենազխարար կեղծոյնները. ուր հրէ-
անները զոհ գնացին ամբոխի վայրագ
կամայականութեան:

Ակկերման, Ալէքսանդրովսկ, Անա-
նիէվ, Բայրամչա, Բայրա, Բախմուտ
Բիբգուլա, Բոգոպոլ, Բրեանսկ, Բէլա-
յիա, Յերկով, Վելիկիա, Լուկի, Վե-
լիկս Ուստիւգ, Վիննից, Վոբնէց, Վի-
ազմա, Գաղեաշ, Գէնիլեւսկ, Գոյուտ,
Ելիսաւէզգորադ, Եկատէրինովսկ, Ժմե-
րինկա, Զատիշիւ, Զէյյց, Զլինկա, Զո-
լստոնօւա, Իվանովօ-Վոդնէսկ Իզմա-
յիլ, Կալարաշ, Կիէվ, Կազան, Գիշնէվ,
Կրեմենչուգ, Կամենէց-Պոդոլսկ, Կլինցի
Կլիմովիչի, Կոզնէց, Կրոնվէց, Կուրսկ,
Լոգովայիա-Պավլովսկ, Լուգանսկ, Մա-
կարովկա, Մարիսկա, Մինսկ, Մայրա-
կի, Միքոպոլ, Մոգիլնի-Պոդոլսկ, Նի-
կոլայէտրովկա, Նովոչերկասկ, Նոսո-
վիչի, Նէժին, Օբոլսկ, Օդիսսոպոլ,
Օդէսա, Օրէօլ, Օրա, Բաղդէյնսեա,
Րոմի, Րոստով, Րիբինսկ, Րիազան,
Րէժիցա, Սեդնէվօ, Սարաթով, Սեմե-
նովկա, Սիմֆերոպոլ, Ստարոգոր,
Ստարաշինի, Ուրուժ, Տիբասպոլ, Տոմսկ
Ունգէնի, Ուման, Ֆեոտերովկա, Խէր-
սոն, Չէլեպինսկ, Չէրնիգով, Չուչու-
լէնի, Իւզովկա, Եարոսլաւ, Թէթթո-
սիա:

Այստեղ յիշատակված են միայն ա-
մենազխարար տեղերը: Հոկտեմբեր-
եան կարմիր օրերին ընդամենը վնաս-
վել են 367 կենդանի: Պետերբուրգի
կենտրոնական նպաստամատոյց Յանձ-
նաժողովի ժողոված փաստացի տեղե-

Ա. ԵՐՏԱՆԵԱՆ

40

ԱՒԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

(Շար. նախորդ թիւէն).

ՀԱՐԵՄԻՆ ՄԷՉ

Մանկամարդ աղջիկն իր խորունկ
մտածումներու մէջ ընկզմած ըլլալով,
մէկէն ի մէկ չը կրցաւ լսել դուռին
խղզուկ ճողջը, հետեւաբար շէր գի-
տեր թէ երկու հոգի կեցած էին սեմին
վրայ ու մտիկ կընէին իր հետեւեալ
մենախոսութիւնները:

— «Աստուած իմ, կը մրմնջեր ման-
կամարդ աղջիկը, մինչեւ երբ արցունք
թափեմ... մէնչեւ երբ մաշուիմ այս
ոճերներով լի յարկին տակ, Բաւական
է... ո՛հ, չափեն աւելի եղաւ այս թըշ-

ուտութիւնը: Չէ... անկարելի է...
չեմ կրնար հանգուցիլ... ահա ան-
միտութար ու թշուառ հօրս ուրուակա-
նը կը պատկերանայ աչքիս առջեւ...
արիւններով մէջ, յօշոտուած, անշունչ
դիակ մը դարձած է ան: Կը տեսնեմ
... անոր չըթնալէն միմեւն մը կել-
նէ... աչքերը սեւեռած է վրաս... այն
աչքերն ուր գաղանի մը կերպարան-
քը պատկերացուցած է իր մէջ: Կը
տեսնեմ... փողոցներու մէջ, հրապա-
րակներու վրայ, ամեն տեղ ազգական-
ներու ու սիրելիներու խողեսողութի-
ւոյ: Ո՛հ, գթութիւն չըկայ, խեղճ չը
կայ... արդարութիւն չըկայ: Օրորոցի
մանուկը կը պաղատի կարծես... բայց
անոր ձայնը կը խղզուի: անդին կը
լլկուին անչափահաս աղջիկները... կը
բռնաբարուին մայրիւր, որոնց ծոցին
վրայ յօշոտուած տղեկ մը կայ արիւն-
ներու լէջ...»

Նուրիմէ յանկարծ ոտքի ելաւ ու
աչքը դէպի մէկ անկիւնը դարձնելով
բացազանջեց:

— Մի՛... մի՛ յօշտե՛ք այդ մանու-
կը... եղբայրս է ան... ես մեծցուցած

եմ... կը պողատի՛մ: անոր տեղ սպան
նեցէ՛ք զիս...»

Մերունի Յոռատ պէյ, որ չէր հաս-
կնար կեանքուրի մը աղջկան ըսածնե-
րը, մէկէն ի մէկ չուտարեցաւ այդ տե-
սարանը դիտելով, Կարծեց թէ խելքին
եկած էր մանկամարդ աղջկան, հետե-
ւաբար մօտեցաւ անոր ու ձեռքը բռն
նելով հարցուց:

— Ի՞նչ ունիս, Նուրիմէ, ի՞նչ պա-
տահեցաւ քեզի... որո՞ւ հետ կը խօս-
սես:

Մանկամարդ աղջիկը, որ յիշողու-
թիւնը բոլորովին կորսնցուցած էր եւ
ինքզինքը զարհուրելի երեւակայու-
թեան մէջ մղած էր, պահ մը ձեռքը
ձակտին տարաւ ու գողգողալով պատաս-
խանդ:

— Ո՛հ, բան մը չունիմ... բան մը
չունիմ...

— Ինչպէ՞ս բան մը չունիս... միմէ
դու չէիր «մի՛... մի՛» պօռացողը: Հոն
ո՞վ կար... որու կըսէիր: Մածկելու
պէտք չը կայ: Ճշմարտութիւնը խոս-
տովանէ: Ասիկա մեր բարբի ֆաթիմն է
... կարելի է զեղ մը կուտայ քեզի:

— Ես հիւանդ չեմ... ես բան մը
չունիմ... ի՞նչ պիտի ընեմ զեզը:

— Ուրիմ ի՞նչ կըսէիր, հասկցո՞ւր
մեզի:

— Կեանքուրի խօսք կընէի:

— Կեանքուրի խօսք:

— Այո:

— Ի՞նչ խօսք:

— Ի՞նչ գիտնամ... աչքիս տեսարան
մը երեւցաւ...

— Ի՞նչ տեսարան:

— Կեանքուրի կոտորածին տեսա-
րանը...

— Պարապ բա՛ն, ի՞նչպէտք ունիս
ատանկ յիմար երեւակայութեան մը
տալ ինքզինքդ: Կեանքուրի կոտո-
րածը վերջացաւ... անկից ի վեր երկու
տարի անցած է: Մոռցի՛ր ատիկա:

— Մոռնա՞լ... ինչպէ՞ս մոռնամ, երբ
հօրս արիւնշուտայ մարմինը, սիրելիներ-
ուս յօշոտուած գիւղը դեռ աչքիս
առջեւն է... Ա՛խ, Յոռատ պէյ, մէկը
կայ որ ամեն ատեն կը պատկերանայ
դէմս:

— Ո՞վ է ան:

— Հօրս ուրուականը:

Քեօյլէրտէ պուլընան ապօ-
նէլէրիմիզին սէնէպաշընտան էվ-
վէլ պօրճլարընը կէօնտէրմէլէրի
րէճա օլունուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻԻՐԻՐԻՍ

Իշ պու ալըն 18տէ Սթանպուլ
Ղալաթայա պիրլէշտիրէն քէօբ-
րինիւն իքի ուճլարընտա՝ Ձու-
աֆ թապիր օլունան Սուլթանըն
խասա ասքէրլէրինտէն իքիսի
սիւնկիւլէրլէն էհալինին քէօբրիւ-
տէն կէշմէլէրինէ մանի օլտըլար
իքի սաաթ պու հալ պէօյլէ տէ-
վամ իթտի, զապթիէ վէ բօլիս-
լէրտէն քիմսէ Ձուաֆլարը պիր
թարաֆա ալմայա ճէսարէթ ի-
տէմէտի, զիրա Եըլտըզա ալիտ
օլան ասքէրլէր վէ էն տոի մէ
մուրլար իսթէտիքլէրինի եաը-
մայա սէրպէսթ պուլընիօրլար:
Նիհայէթ սէրայ եալէրլէրինտէն
իքի քիշի Եէթիշուպ, Ձուաֆլա-
րը պիր թարաֆա ալտըլար:

Պիր սիվալէ ճէվապէն Ձուաֆ-
լար տէմիշլէր, պիզ պիւթիւն
Ձուաֆ ալալը թարաֆընտան պու
հարէքէթտէ պուլընտըզ պիր
նիւմայիշ իթմիշ օլմազ իշիւն
Մէզըիւր իքի սաաթ զարֆընտա
էհալի հէյէճան ու տէհէթտէ
գալտը:

Քէզա բազար էրթէսի ագ-
բամը Ղալաթա ճիհէթինտէ կէնճ
թիւրքլէր թարաֆընտան տը-
վարլար իւզէրինտէ եաֆթալար
կէօրիւնտիւ, զապթիշլէր տէր
հալ թօրլատըլար:

Սուլթանըն հուզուրունա սօն
տէֆա գապուլ օլունմուշ օլան
ղաթլարըն պէյանաթը իւզրէ,
Սուլթան սազ սէլիմ կէօրիւնիւր
իմիշ իսէտէ, գուրու վէ տէրին
պիր էօքսիւրիւլի վար ըմըշ:

Հասան Բամի բաշա պահրի-
յէ նազըրը թային օլունտու սա-
պըզ պահրիյէ նազըրը ճէլալ
բաշա տախի Շօրաի տէվլէթէ ա-
զա նասպ իտիլտի:

Լէրին գազասընտա (Մաքէ-
թոնիա) թիւրք ասքէրլէրի 4
րուս էլզիա թուլտուլար:

Իքի ինկիլիզ հարպ վաըօր-
լարը Պասրա քէօրֆէզինտէ ի-
քի ուֆազ ատալարա եանաշա-
րագ, ինկիլիզ պալարալը չէքիշ
օլտըզլարընը վալի պիւթիւրմիշ
տիր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Շըմէնտըֆէր մէմուլարըն Սօ-
ֆիատաքի պիւ իճթիմա սօպրա-
նիշլէ իթտիքլէրի միւրաճաաթ
սէմէրէսիզ գալմասը իւզէրինէ,
չարչանպա կիւնիւ էօյլէնտէն
սօնրա պիւթիւն թըրէնլէր տուր-
ու, զիրա ումուս մէմուրին էվ-

վէլտէն վէրիլէն գարար իւզրէ
թէրքի իշլալ իթտիլէր:
Պագաթ հիւքիւմէթ էվվէլտէն
իշէ ալեհա պուլունմալլէ՝ տէր-
հալ ասքէրլէր կէօնտէրուպ թը-
րէնլէրին եօլա տէվաճընա զայ-
րէթ իթմիշ վէ իթմէքտէ իսէտէ
բօսթալար 5-10 սաաթ պաղըսը
պիր կիւն կէճ գալտըլար:

Թէրքի իշլալ իտէն իշըմէնտը-
ֆէր մէմուլարըն րէտիֆ էսնա-
նընտա օլանլարը հարպիյէ նա-
զըրընըն էմրի իւզրէ պալարագ
ալթընա չաղըրըլտըլար, օնլար
տիրնտէն, իթիպարէն աս-
քէր ֆօրմասը իլէ մէճճանէն չը-
մէնտըֆէրլէրի իշլէտէճէքլէր ի-
սէտէ, հարպիյէ գանուըն մուճէ-
պինճէ իւշ հաֆթաաթան զիյաաթ
սուլհ էսնասընտա րէտիֆլէրի
սիլահալ ալթընտա թուլթամաղլար
ըմըշ:

Պուգրէշտէն Աժալն Բէօքէրէ
չէօյլէ պիւլտէրիլմիշ տիր Բէրէնս
Ֆէրտինանտ եալընըզ գրալ ֆա-
միլիասը իլէ կէօրիւշմէք իշիւն
Պուգրէշէ կէլմէմիշ տիր, Մաքէ-
թոնիատա արզուլարընը իճրա
իճրա իթմէք իշիւն Պուլկարիա
վէ Բուճանիա պէյնիւնտէ Եթի-
լաֆ հասըլ իթմէք իշիւն միւ-
զէքէրէյէ կէլմիշ տիր:

Շարք չըմէնտըֆէրին Պուլ-
կարիատաքի խաթթընը սաթըն
ալմազ իշիւն հիւքիւմէք Սօպրա-
նիշտէն Մէզուլնիշթ իսթէմիշ
վէ ալմըշ օլմաղլէ, Պ. Հիշ գուճ-
բանեասը իլէ մուխապէրաթա
պաշալմըշ տըր:

Սալի կիւնիւ հիւքիւմէթ
թարաֆընտան Սօպրանիշլէ չու
թէքլիֆաթ տախի օլունտու:

Ահեօլու ֆէլաքէթզատէլէրինէ
Եէնիտէն 120,000 ֆր. իանէ վէր-
մէք:

Էսկի թարուլարըն թիւրքճէ-
տէն պուլկարճայա թէպտիլի ի-
շիւն իւշ սէնէ տահա վատէ վէր-
մէք:

Համալսարան գանուընը թէպ-
տիլ ու թասվիպ իթմէք:

Շէհրիմիզտէ բօլիսիա չըմէն-
տըֆէր մէմուլարընա գարշը
ղատտարանէ հարէքէթտէ պու-
լունիօր տէյու մէզըիւր մէմուր-
լարըն գօմիսիօնը թարաֆրի-
տան վիւքէլա իշիւնտէ պաթէ-
լէկրաֆ չիքեայէթ օլունմուշ
տըր:

Բուճանիա վէ Պուլկարիա
պէյնիւնտէ ագթ օլունան Եէնի
թիւրքէթ մուգալէլէսի ահքեա-
մը իւզրէ Բուճանիատան կէլէն
մալլարա կէօրիւկ ալընմասընը
հիւքիւմէթ իլան իթտի:

ՐՈՒՍԻԱ

Օտէստտա ագչամ գարանլըզ-
տա պիր թագըմ կէնճլէր պահ-
րիէ ասքէր գապէթլէրի իլէ
Եկրէկօրիա Մէք, նամ հարպ
վարօրունա կիրտիլէր անը հա-
վայա աթմազ իշիւն, ֆագաթ
վարօրըն թայֆէլէրի մէյտան

վէրմէքսիզին կէլէնլէրի զօր իլէ
կէրի տէօնմէյէ մէճպուշ իթ-
տիլէր, պիր քիշի եարէլէնտի,
բաթլայան էճզալար պուլուն-
տու:

Թիֆլիստէն պիւլտիւրիլյօրքի
Սէմուրի ասքէր ֆըրգասընտան
բսեան իթմէք թէօմէթի իլէ
233 ասքէր մուհաքէմէ օլունտու-
լար, պուլնլարտան 7 քիշի 4-12
սէնէ քիւրէկէ վէ 142 քիշի սա-
յիր ճէզալարա մահքիւմ իտիլ-
տիլէր, 82սի պէրատթ իթտի:

Փէնէրալ Բրօքաթքին սօն
րուս-ճաբօն, մուհարէպէսի վէ
Բուսյարըն մաղլուպ օլմասընըն
ասըլ սէպէպլէրի նէլէրտէն նէ-
շաթ իթմիշ վէ քիմլէր մէսուլ
օլտըզլարընը նազը իտէն վէ
պինէր սահիֆէլիք պէշ պէօյիւկ
ճէլալէրտէն միւրէքքէպ մու-
ֆասալ պիր քիթապ եաղուպ
նէշը իթմէքտէ օլտուլընտան, 3
ճիլտի պասըլմըշ վէ տէօրտիւն-
ճի ճիլտի պասըլըրքէն հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան զապթ օլուն-
մուշ տըր:

Լօզտան պիր թէլէկրաֆա
պինաէն, պիր գաշ ֆապրիգա
գաբանտըլընտան 40000 իշճի
պօշտա գալմըշլար:

Սօվուտա վէ Բէթրսպուրկ-
տա հիւքիւմէթ թարաֆընտան
Եօգլամլար իճրա օլունարագ,
իւթիւլալընտան պիր չօք էվ-
րագը միւլիւրէլէրի էլէ կէշմիշ,
քէզա մէզըիւր քեաղըտլար ա-
րասընտա պուլընան պիր լիսթա-
տա էօլիւմէ մահքիւմ օլան 27
քիշինին խիւմլէրի եաղըլը ըմըշ:

Ա Ճ Է Ն Ի Ս Տ Ա Ն

Շահըն վէ վէլիահտըն իմզա-
լար իլէ նէշը օլունան Գանու-
նը Էսասի (Ուհմանադրուլիւն)
մուճիպինճէ Աճէմիստանտա մէճ-
լիսի Մէպուսանտան մաատա պիր-
տէ մէճլիսի Այան թէշքիլ օլր-
նաճագ տըր: Մէճլիսի Այանըն
էքսէրի ազալարըն Շահըն ագրա-
պասընտան վէ հիւքիւմէթ մէ-
մուլարընտան միւրէքքէպ օլա-
ճագ վէ պիր գըսըլ ինթիլապ-
լէ թային օլընաճագ տըր:

Կ Ի Ր Ի Տ

Էվրօբալը զապիթ վէ ասքէրլէր
Կիրիտտէն չէքիլմէյէ պաշալօր-
լար, իթալիա զապիթլէրին յուն-
վար 16 տա չէքիլուպ կիտէճէք-
լէրի «Գօր, Բօլիթիզ» պիւլտի-
րիլմիշ տիր: Քէզա մէզըիւր կա-
զէթայա Աթիւտան եաղըլտը-
ղընա պինաէն, Պրանսըզ ասքէր-
լէրինին գօմանտանը էօլիւշ տիր:
վէ Պրանսա հիւքիւմէթի ասքէր-
լէրինի Կիրիտտէն չէքէլէք իմիշ:
Պուլնլարընէքիւնէ եունան զա-
պիթլէրի վէ Եէրլի ասքէրլէր
կէլէճէկի թապիի տիր:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌՆԱ, 22 Գեկտեմբեր
ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱԹ

Վալօն	100 քիլօ.	10-60/12-80
Արապա	52-58 լիպ.	7. 10
ԱՐԲԱ,		
Վալօն	100 քիլօ	10. 40/10. 80
Արապա	42-47 լիպ.	5-80/6
ԵՈՒԼԱՅ	արապա 33/36 լիպ.	4.80/5. 20
»	100 քիլօ	11.70.12
ՉԱՎՏԱՐ	արապա 52/57 լիպ.	7/7. 20
ՖԱՍՈՒԼԵՍ	արապա 100 քիլ	16/23
ՌԱԲԻՑԱ	100 քիլօ	— Եօգ
Արապա	100 քիլօ	Եօգ
ՏԱՐԸ	արապա,	6. 6/40
ՔՕԼՕՁ	արապա 55-60 լիպ.	12. ,14.
ՄԻՍԻՐ	57-58 լիպ. առապա	6. 40/7. 00
»	100 քիլօ	9. 20/9. 50
Կիւնտէ վալօն	4-5 վէ	20-30
արապա կէլմէքտէ	վալօն մուսմէ-	
լէսի նարօլէօն 20 ֆր.	արապա մու-	
ամէլէսի նարօլէօն	20.	

ՊԱԳԱԼԻՑԷ

Վարնա բնացասընտա պագալիյէ
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլյաթը, ալթուն
ֆրանք իլէ :

ԳԱՂՎԷ	2.05/ 2.20
Շէֆէր նէմցէ	87
Շէֆէր քէմմէլ	սանտըզ 42
Բիրիւն ճէնօվա չուվալը	42.
» ձիւլպէ	» 38/50
» Ինկիլիզ	» 32
Բիգօն	» 49.
ԿԱՁ Սանտըլը	10 30
ՁէՅԹԻՆ Եաղը քիլօ	85-1. 5
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ	42. 50
Եունուրթա	100 առէթի 7. 50

ՕԹԷԼ ՍԱՄՍՈՆ

ԱՂԷՔՍԱՆ ՏՐԻՍ

ճալի քիպանաի դէն քիւ 18

Տիար Ս. Շէքրեանի վարչութեան
տակ գանուոյ այս ծովագիւրեայ եւ
օղակտ պանդօկը իր մաքրութեամբ
եւ ամեն կատարելութեամբ յանձնա-
րարելի է մէր հայրենակիցներուն : Այ-
ցելուն հօն կը գտնէ նաեւ մաքուր
ճաշարան՝ իր արեւելեան եւ եւրոպական
ճաշակով մաքուր եւ համաթամ կերա-
կուրներով, Գրիւրի չափաւոր են :

ԾԱԽԻԼ ԳԻՐՔԵՐ

ԹԻՒՊՈՒՐՏ Ա. հատոր (162 էջ) 1 ֆր.
» Բ. » (433 էջ) 2 ֆր.

ՆՈՒ ԵՐԳՈՒՐՆ Կամ ՄՐՄՈՒՆՁ
ՀԱՅԿԱԿՈՆ Երկրորդ անգամ տպագ-
րուած եւ ճոխացած. Գին 1 ֆր.

ՆԵՏԱ Կը պատկերացնէ Պուլկար-
նիւրն նիստ ու կացը ու թուրքերէ
կրած տառապանքը անոնց ազատու-
թենէն առաջ. Գին 50 սանգիլմ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՁԱՔԵՐ Պատկեր
մը Տաճկահայաստանի իրական կեան-
քէն : Չեղչեալ գին 1 ֆր.

Այս գրքերը ստանալու համար դիմել
ՎԱՌՆԱ «Ի ր ա լ ու ն ք» ի խմբագ-
րութեան

Одговор редакторъ А. Курбетянъ

печатница Д. Тодоровъ и С-ие —Варна